

كتاب
رسالة في عمل الضلع المسبع

مؤلف
أبو علي الحسين بن عبد الله بن الحسن بن علي
بن سينا

Abu Ali Al Hussein Bin Abdullah bin
Hassan bin Ali bin Sina

BL MANUSCRIPT NUMBER: 1015L. 461/4-5
(LOTH 767/4-5)

TITLE: 4. R. F. 'AMAL DIL' AL-MUSABBA'

5. TARIQ F. ISTAKHRAJ KHATTAYN
BAYN KHATTAYN

AUTHOR: WAYSAN IBN RUSTUM AL-QUHI

DATE: 17TH CENT
4 1826-1890
FOLIOS 5 1896-1910

NOTES:

BL CATALOGUING
REFERENCE:

10LOT 6

COPYRIGHT

This microfiche is supplied by the British Library, Oriental and India Office Collections and is for private study or research only. The material is subject to copyright and may not be reproduced without the written permission of:-

The British Library
96 Euston Road
London NW1 2DB
United Kingdom

الحقوق محفوظة

تقدم المكتبة البريطانية
قسم المجموعات الشرقية والمكتبة الهندية
هذا الميكروفيش من أجل فائدة الدراسات الخاصة والأبحاث فقط.
جميع الحقوق بما يخص هذه المادة محفوظة ويحظر استخراج
نسخ عنها بدون موافقة المكتبة البريطانية خطياً.

1	2	3	4	5	6

رساله في عمل صنيع المربع المتساوي الاشباع في الدائرة كلابي سهل الكروي
 اما اصحاب التعاليم فكلهم قاموا بفضل اشرافهم وفضلهم على غيره
 من قدماهم لما راوا من استنباطاته للاشياء بحسنه البعده والاكمل
 المستصحبه العاصه من العلوم لم ينسبها اليه بآفاقه وذكاءه من
 الموجوده مثل كتاب مركز الاقاليم وكتاب الكره والاسطوانه وغيرهما
 من الكتب التي كل واحد منها في الغايه التي ليس وراءها نهايه
 ولذلك لم يوا ان يصعب عليه استخراجها ولم يكملها تمامه انه كسبل
 لاجل عليه ولا طريق لغيره لاسيما كانوا يعمل صنيع المربع المتساوي
 الاشباع في الدائرة لهذا طر في كتابه الذي عمل في ذلك وهو كتاب
 لطيف لم يتم قصده ولا يكمل عرضه في استخراجها من طريق واحد
 فكيف من طرق كثره كما تم بعد مولانا الى الفوارس من

وخادمه بوجن بن كرم وهو نزيل ان كجد في دايه اب حرام
 صنيع المربع المتساوي الاشباع فعلى العمل بنزل ان كل واحد
 من جنس اب حرام هو صنيع المربع المتساوي الاشباع في دايه
 اب حرام وكل واحد من جنس اب حرام هو صنيع المربع المتساوي الاشباع
 فاذا فصلنا كان كل واحد من جنس اب حرام هو صنيع المربع المتساوي الاشباع
 او خمسة امثال كل واحد من جنس اب حرام هو صنيع المربع المتساوي الاشباع
 امثال كل واحد من جنس اب حرام هو صنيع المربع المتساوي الاشباع
 الخمس في الدايه كنسبه الزاويه الى الزاويه على محيطها
 كانت للزاويه او على مركزها مثلث اب حرام متساوي الساقين
 وزاويه اب حرامه امثال كل واحد من جنس اب حرام
 الباقيتين فيسبح ذلك الى عمل مثلث متساوي الساقين واحد
 مرة اما خمسة امثال كل واحد من جنس اب حرام الباقيتين فمرة

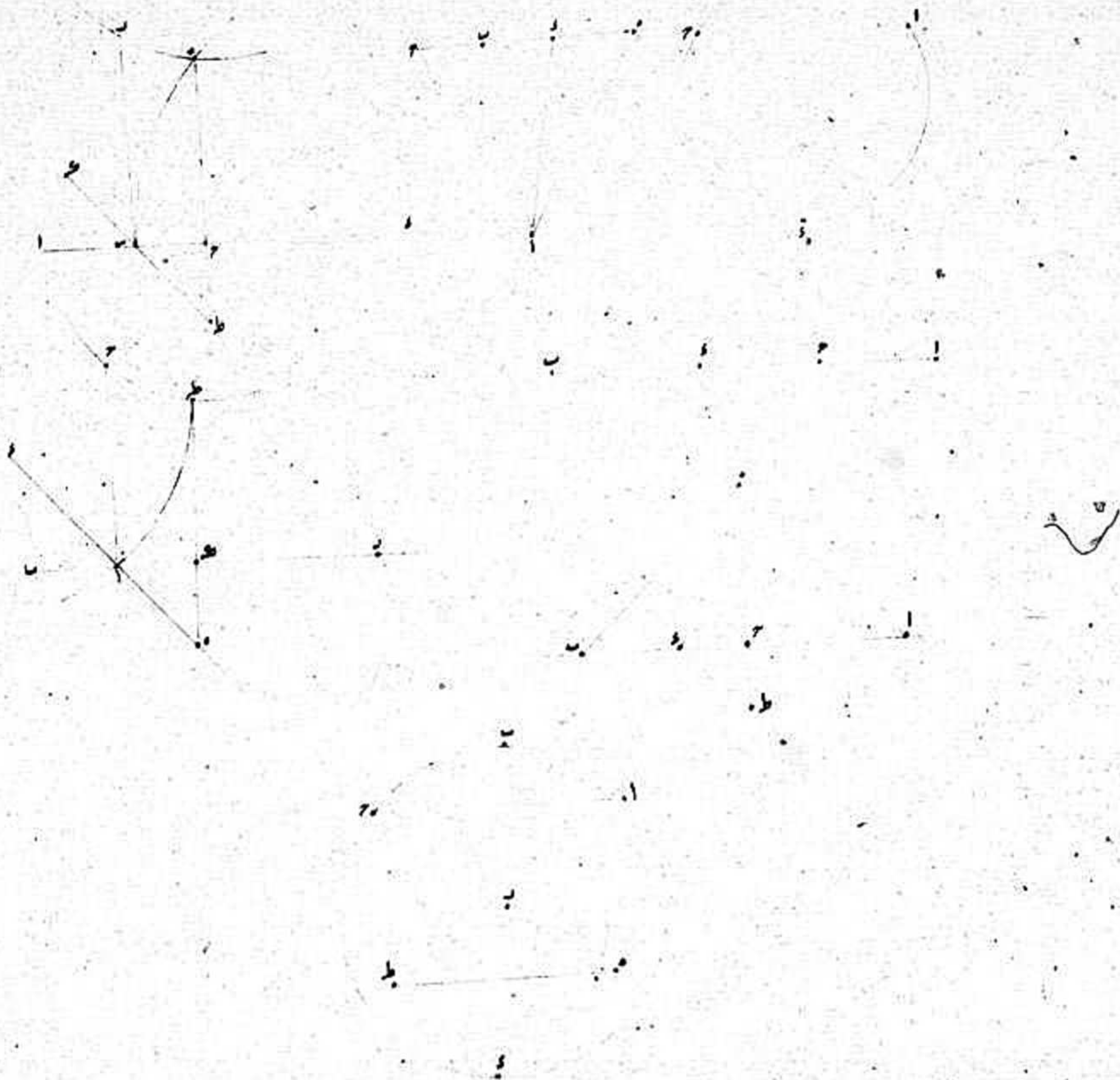
محل تساوی الباقین و احدی از وایه نخست مثال کل و احد
من الزاویات الباقین محل تیرل ان مثلث است مساوی الباقین
و زاویه اب در خط مستقیم مثال کل و احد من اوتی اب احاد
ح و ه مستقیم و زاویه اب مساویه لكل و احد من زاویاتی
ب احاد ح و ا و خط ه سا و خط و افلان اویه اح و مساویه لزاویه
ب ا و زاویه اب مشترک مثلثی اح و اب و فالا زاویه الباقیه
مساویه للزاویه الباقیه و مثلث اح و ه شبه مثلث اب و ه
ح و الی خط و ا کتبه خط و الی خط و ب ف ضرب ح و فی و ب مساوی و
خط و ا سا و خط و ه ف ضرب ح و فی و ب مساوی و مربع خط و ه و ا
لان اویه اب حخته مثال زاویه ب ح و زاویه ب ح و مساویه
لزاویه ب ا و فزاویه اب حخته مثال زاویه ب ا و و لکن زاویه
اب ح مساویه لزاویه ب ا و فزاویه ب ا و حخته مثال

[illegible]

قطره الجانین خدانه و قطره القايم مسا و خطه اسد و ز اوتیه ترمیم مسا
از اوتیه ج اسد پسین محیا قطع او و بجعل علی قطع ج اینها قطع از اید الا
خطی او و پسین قطع و ما قیفا طعان علی نقطه و و بجعل خط او ک علی
و بجعل خط ک مسا و یا بخاک و ما قول این اقسام خط ر علی نقطه ای اک ای
کما و دما نمی ضربت ک فی ک اسد و لمربع ک ر و ضربت اید فی ک مسا
لمربع خدا صد بدین لک لک قطع اما قطع ز اید و قطره الجانین خط
و مسا و نصفه تقسیم نسبت به سطح ک فی ک الی مربع ک که نسبت به قطره
الجانین الی سطحه التقسیم و ما قیفا و بین ضربت ک فی ک مسا و لمربع
ک و مربع ک مسا و لمربع ک و دامن خطی که طاک ر قیفا و بین ضربت
فی ک مسا و لمربع ک و یا خطاک اصفا و خطا کنه لاین او یک مسا
از او یک مسا و خطاک مسا و خطاک خطا اسد و خطا و ما ضربت اید
ک مسا و ضربت و فی ک لاک و لکن ضربت و فی ک مسا و لمربع اید

قطع در الزاویه ایست که خط ۱۱ در هوا بر خطی قطعه در سطح است و خط ۱۲
 ضرب از فی که مساوی مربع ۱۱ و مربع ۱۲ مساوی مربع ۱۳ لایحه است
 فلهذا ضرب از فی که مساوی مربع ۱۱ و مقدار کان ضرب که فی که مساوی
 که در خط ۱۲ مستقیم تقصیر علی تقطی که او ضرب است فی که مساوی
 مربع ۱۱ که در ضرب از فی که مساوی مربع ۱۱ و مقدار کان ضرب که فی که مساوی
 ان بین زید ان عمل مثلثات مساوی الساقین و از ده ایست که مثلث
 مثل واحد من الزاویاتین الساقین کافیه فی التمثیل فی الزاویه
 خط ۱۳ مستقیم تقصیر علی تقطی که او ضرب است فی که مساوی
 خط ۱۴ فی فی که مساوی مربع ۱۱ و مقدار کان ضرب که فی که مساوی
 من خط ۱۵ و از فی که مساوی مربع ۱۱ و مقدار کان ضرب که فی که مساوی
 مثلثات و فی که مساوی مربع ۱۱ و مقدار کان ضرب که فی که مساوی
 مثلثات و فی که مساوی مربع ۱۱ و مقدار کان ضرب که فی که مساوی

۱۸۷ و در برهان و کلاً اصل خط ۱۱ و خط ۱۲ موازی با خط ۱۳
 و خط ۱۴ مستقیم فخرج مساوی خط ۱۱ و مثلث ۱۱ و قساوی
 ضرب ۱۱ فی ۱۲ و مساوی ضرب ۱۱ فی ۱۲ و فی که مساوی
 مساوی مربع ۱۱ و فی که مساوی مربع ۱۱ و فی که مساوی
 ماه فی ۱۲ و مساوی مربع ۱۱ و فی که مساوی مربع ۱۱ و فی که مساوی
 و در مشترک زاویه و در مساوی زاویه و در زاویه و در
 زاویه و در مثلثات و در قساوی الساقین و در زاویه و در
 و در زاویه و در مثلثات و در قساوی الساقین و در زاویه و در
 الساقین و در زاویه و در مساوی زاویه و در زاویه و در
 و در زاویه و در مثلثات و در قساوی الساقین و در زاویه و در
 و در زاویه و در مثلثات و در قساوی الساقین و در زاویه و در

ب ج ا قوس او ح حسته اضعا كل واحد من قوسى اب ب ج لان
 القوس فى الدائرة الى القوس كنسبة الزاوية الى الزاوية سواء كانت
 الزاوية على المحيط او على المركز فاذا كرسنا ما كان محيط الدائرة
 اب ب كلمة سبعة اضعا كل واحد من قوسى اب ب ج فكل واحد
 من قوسى اب ب ج يسع دائرة اب ب ج فلهذا كل واحد من
 اب ب ج ضلع اربع المتساوى الاضلاع فى دائرة اب ب ج
 ضلعى اربع المتساوى الاضلاع وهو اب ب ج وذلك

ما اردنا ان نبين

علم عم

دن اح فی اح مثل ک فی ک ح نسبت ح ، الی ک نسبت ک ح
 اح و ک ح مثل ه لان مثلش ه ح رک ح قشایان و ح
 ک منها و اح مثل ه لان لمیلین قشایان قشایان نسبت
 الی ک معنی نسبت ح الی ح ک نسبت ه الی ه لان ح
 فی ه مثل اب فی ح کجین فی شکل الثامن من المقادیر
 المخرجات و لان حلی ح و ک لایقیاں قطع ه یخرج
 الی اب نسبت ح الی ه و فیه تبیین نسبت ح الی ه
 کفیه و الی ه و نسبت ه ط الی اب و ک

ما روفا ان نمین ه

عم مم

يكون α في α مثل β في β مستقيم، الى α كنسبة β الى α و β مثل γ الى γ مثل δ الى δ مثل ϵ الى ϵ مثل ζ الى ζ مثل η الى η مثل θ الى θ مثل ι الى ι مثل κ الى κ مثل λ الى λ مثل μ الى μ مثل ν الى ν مثل ξ الى ξ مثل \omicron الى \omicron مثل π الى π مثل ρ الى ρ مثل σ الى σ مثل τ الى τ مثل υ الى υ مثل ϕ الى ϕ مثل χ الى χ مثل ψ الى ψ مثل ω الى ω مثل α الى α مثل β الى β مثل γ الى γ مثل δ الى δ مثل ϵ الى ϵ مثل ζ الى ζ مثل η الى η مثل θ الى θ مثل ι الى ι مثل κ الى κ مثل λ الى λ مثل μ الى μ مثل ν الى ν مثل ξ الى ξ مثل \omicron الى \omicron مثل π الى π مثل ρ الى ρ مثل σ الى σ مثل τ الى τ مثل υ الى υ مثل ϕ الى ϕ مثل χ الى χ مثل ψ الى ψ مثل ω الى ω

ما دونها ان نعين هـ

مم مم